

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET
Alm. del - bilag 740 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	17. marts 2003

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets grundnotat vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om en generel ramme for finansiering af Fællesskabets aktioner til støtte for forbrugerpolitikken for perioden 2004-2007, KOM(2003) 44 endelig.

P. H. Orskov

**GRUNDNOTAT TIL
FOLKETINGETS EUROPAUDVALG**

7. marts 2003

/ABM

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om en generel ramme for finansiering af Fællesskabets aktioner til støtte for forbrugerpolitikken for perioden 2004-2007, KOM (2003) 44 endelig

Beretning fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet: "Om gennemførelsen og evalueringen af Fællesskabets aktiviteter 1999-2001 til fordel for forbrugerne under den generelle ramme, som er blevet etableret ved afgørelse 283/1999/EF", KOM(2003) 42 endelig

Resumé

Den første afgørelse nr. 283/1999/EF om etablering af en generel ramme for Fællesskabets aktiviteter til fordel for forbrugerne for perioden 1999-2003 udløber den 31. december 2003. Kommissionens forslag er en forlængelse af den tidligere afgørelse for perioden 2004-2007. Forslaget har hjemmel i artikel 153.

Formålet med forslaget er at etablere en retlig ramme for Fællesskabets aktioner til støtte for forbrugerpolitikken, som er fastlagt i den strategi for forbrugerpolitikken 2002-2006, som Kommissionen vedtog i maj 2002. Forslaget skaber en sammenhæng mellem målsætningerne og de prioriterede områder i strategien og de aktioner, der vil blive finansieret efter forslaget.

Samtidig med forslaget fremlægger Kommissionen en beretning for Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelse og evaluering af Fællesskabets aktiviteter 1999-2001. Ifølge beretningen har den generelle effekt af afgørelsen sikret fremadrettet planlægning, høj budgetudnyttelsesgrad og øget gennemsigtighed i procedurerne. Kommissionens foranstaltninger i forhold til forbrugerne tegnede sig for hovedparten af udgifterne over de seneste tre år, dvs. knap 75 % af de samlede forpligtelser. Knap 10 % af de samlede forpligtelser blev anvendt til finansiel støtte til europæiske forbrugerorganisationer. Det mindst effektive instrument har, ifølge beretningen, vist sig at være samfinansiering af specifikke projekter til fordel for forbrugerinteresser i medlemslandene.

- I. **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om en generel ramme for finansiering af Fællesskabets aktioner til støtte for forbrugerpolitikken for perioden 2004-2007, KOM (2003) 44 endelig**

1. **Baggrund og indhold**

Den første afgørelse nr. 283/1999/EF om etablering af en generel ramme for Fællesskabets aktiviteter til fordel for forbrugerne for perioden 1999-2003 udløber den 31. december 2003.

Kommissionen har derfor nu vedtaget et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om fastsættelse af en generel ramme for Fællesskabets aktioner til støtte for forbrugerpolitikken for perioden 2004-2007. Forslaget har hjemmel i artikel 153.

Kommissionen har bl.a. hørt en række nationale og europæiske forbrugerorganisationer. Kommissionen oplyser, at høringen har vist stor opbakning til forslaget.

Formålet med forslaget er at etablere en retlig ramme for Fællesskabets aktioner til støtte for forbrugerpolitikken, som er fastlagt i den strategi for forbrugerpolitikken 2002-2006, som Kommissionen vedtog i maj 2002.

Den forbrugerpolitiske strategi omfatter følgende målsætninger:

- et højt fælles forbrugerbeskyttelsesniveau
- effektiv håndhævelse af forbrugerbeskyttelsesreglerne
- relevant inddragelse af forbrugerorganisationerne i EU's politikker.

Disse målsætninger vil blive gennemført ved hjælp af en række aktioner i et rullende program som løbende vil blive analyseret af Kommissionen.

Forslaget om den generelle ramme etablerer en sammenhæng mellem målsætningerne og de prioriterede områder i strategien for forbrugerpolitikken 2002-2006 og de aktioner, der vil blive finansieret efter forslaget. Forslaget danner også grundlag for associerede landes deltagelse i disse aktioner.

Forslaget dækker den fireårige periode 2004-2007. Det samlede foreslåede budget for perioden beløber sig til 104 mio. EUR.

Indsatsområder

Aktionerne skal vedrøre følgende specifikke områder:

- a) beskyttelse af forbrugernes sundhed og sikkerhed i forbindelse med tjenesteydelser og ikke-fødevarer
- b) beskyttelse af forbrugernes økonomiske interesser
- c) fremme af forbrugeroplysning og -uddannelse
- d) fremme af forbrugerorganisationer på fællesskabsplan.

Målsætninger

Følgende overordnede målsætninger skal opfyldes ved aktionerne:

1. Et højt fælles forbrugerbeskyttelsesniveau

Aktionstyper

- Videnskabelig rådgivning og risikoanalyse vedrørende forbruger-sundhed og -sikkerhed i forbindelse med ikke-fødevarer og tjenesteydelser
- Udarbejdelse af initiativer til lovgivning og til andre former for regulering samt fremme af selvregulering, herunder blandt andet:
 - Sammenlignende analyse af markeder og reguleringsordninger
 - Juridisk og teknisk ekspertise til udformning af politik vedrørende sikkerhed i forbindelse med tjenesteydelser
 - Teknisk ekspertise til udvikling af standardiseringsmandater for varer og tjenesteydelser
 - Juridisk og teknisk ekspertise til udformning af politik vedrørende forbrugernes økonomiske interesser
 - Workshoper med interesserede aktører og sagkyndige
- Overvågning og vurdering af tendenser og tiltag på markedet af betydning for forbrugernes økonomiske og andre interesser, herunder blandt andet gennemførelse af prisundersøgelser, udarbejdelse af oversigter over og analyse af klager fra forbrugerne samt gennemførelse af undersøgelser af forandringer i markedsstrukturer
- Indsamling og udveksling af oplysninger, der kan udgøre videngrundlaget for udvikling af forbrugerpolitikken og for indarbejdelse af forbrugernes interesser i andre EU-politikker, herunder blandt andet gennemførelse af undersøgelser af forbrugernes og virksomhedernes holdninger samt indsamling og analyse af statistiske oplysninger og andre relevante data

2. Effektiv håndhævelse af forbrugerbeskyttelsesreglerne

Aktionstyper

- Koordinering af overvågnings- og håndhævelsesaktioner, herunder bl.a. uddannelse, seminarer og udveksling af embedsmænd med henblik på fælles håndhævelsesaktioner
- Udvikling af databaser med oplysninger om håndhævelse og retspraksis af forbrugerrettigheder i medfør af fællesskabslovgivningen om forbrugerbeskyttelse

- Overvågning og vurdering af sikkerheden i forbindelse med ikke-fødevarer og tjenesteydelser, herunder bl.a.:
 - Styrkelse af samt udvidelse af anvendelsesområdet for RAPEX-systemet for hurtig udveksling af oplysninger
 - Indsamling og vurdering af data om risici vedrørende specifikke forbrugsvarer og tjenesteydelser
- Overvågning og evaluering af alternative tvistbilæggelsesordninger, navnlig onlineordninger
- Finansiell støtte til offentlige organer eller nonprofit-organisationer, som indgår i fællesskabsnetværk, der informerer forbrugerne og bistår dem med at udøve deres rettigheder og få adgang til passende tvistbilæggelsesprocedurer (Det Europæiske Netværk af Forbrugercentre og medlemslandenes kontaktpunkter ("Clearing Houses") i det europæiske udenretslige netværk), og
- Finansiell støtte til fælles overvågnings- og håndhævelsesaktioner med henblik på forbedring af det administrative samarbejde og samarbejdet om håndhævelse

Den finansielle støtte til de to sidstnævnte aktioner kan tildeles et offentligt organ eller en nonprofit-organisation, som er udpeget af den pågældende medlemsstat eller kompetente myndighed og godkendt af Kommissionen. Fællesskabsstøtten kan som hovedregel udgøre 50 % og ikke overstige 70 % af de samlede udgifter til aktionen.

3. Relevant inddragelse af forbrugerorganisationerne i udformningen af fællesskabspolitikker af betydning for forbrugernes interesser

Aktionstyper

- Teknisk og juridisk ekspertbistand til forbrugerorganisationer med det formål at støtte deltagelse i og bidrag til høringer om forslag til lovgivning og andre politiske initiativer på fællesskabsplan samt organisationernes bidrag til markedsovervågningen
- Repræsentation af de europæiske forbrugeres interesser i internationale fora, herunder internationale standardiseringsorganer og internationale handelsorganisationer
- Andre kapacitetsopbyggende aktioner
- Forbrugeruddannelse
- Finansiell støtte til europæiske forbrugerorganisationers virke

Den europæiske forbrugerorganisation skal være en ikke-statslig nonprofit-organisation, som er uafhængig af industri, handel og andre erhvervsinteresser, og hvis primære formål og aktiviteter er fremme og beskyttelse af forbrugernes sundhed, sikkerhed og økonomiske interesser. Støtten kan ikke overstige 50 % af udgifterne.

Til driften af europæiske forbrugerorganisationer, som repræsenterer forbrugernes interesser i forbindelse med udviklingen af standarder for varer og tjenesteydelser på fællesskabsplan kan der ydes finansiel støtte på op til 95 % af udgifterne. Det er en forudsætning, at organisationen er en ikke-statslig nonprofit-organisation, som er uafhængig af industri og handel, og hvis primære formål og aktiviteter er at repræsentere forbrugernes interesser i standardiseringsprocessen på fællesskabsplan.

Under samtlige målsætninger kan derudover ydes støtte til *specifikke projekter* på fællesskabsplan eller nationalt plan. Den finansielle støtte er som hovedregel på 50 % og kan ikke overstige 70 % af de støtteberettigede udgifter.

Arbejdsprogram

Kommissionen vedtager et årligt arbejdsprogram, som bl.a. omfatter de prioriterede indsatsområder under hver målsætning og fordelingen af de årlige budgetbevillinger.

Overvågning og evaluering

Kommissionen skal sikre en effektiv og løbende overvågning af de aktioner, der gennemføres, og forelægger senest den 31. december 2005 en midtvejsrapport om gennemførelsen af rammen for Europa-Parlamentet og Rådet.

Kommissionen skal endelig forelægge en evalueringsrapport for Europa-Parlamentet og Rådet inden den fremsætter forslag om forlængelse af rammen og senest den 31. december 2007.

Udvalg

Kommissionen bistås af et rådgivende udvalg.

Tredjelandes deltagelse

EFTA/EØS-landene, de associerede lande i Central- og Østeuropa samt Cypern, Malta og Tyrkiet kan deltage i overensstemmelse med de respektive aftaler, der er indgået for landene.

II. Beretning fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet: "Om gennemførelsen og evalueringen af Fællesskabets aktiviteter 1999-2001 til fordel for forbrugerne under den generelle ramme, som er blevet etableret ved afgørelse 283/1999/EF", KOM(2003) 42 endelig

Samtidig med forslaget fremlægger Kommissionen en beretning for Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelse og evaluering af Fællesskabets aktiviteter 1999-2001 under den hidtidige gældende retlige ramme samt en statusoversigt over evalueringen af de aktiviteter, der er finansieret i denne periode.

Ifølge beretningen har den generelle effekt af afgørelsen forstærket en eksisterende tendens mod bedre budgetplanlægning og mindre ad hoc-beslutningstagen. Med afgørelsens flerårige udgiftsprogram blev der opstillet klare procedurer, støtte- og tildelingskriterier for finansiel støtte og kortlagt mulige aktionsområder over en femårig periode. Det har ifølge Kommissionen sikret fremadrettet planlægning, høj budgetudnyttelsesgrad og øget gennemsigthed i procedureerne.

Kommissionens foranstaltninger i forhold til forbrugerne tegnede sig for hovedparten af udgifterne over de seneste tre år, dvs. knap 75 % af de samlede forpligtelser. Blandt de vigtigste aktioner kan nævnes videnskabelige komiteer, videnskabelige undersøgelser, teknisk støtte til lovgivningsaktiviteter og forbedring af systemerne for hurtig varsling. Derudover nævnes meningsmålinger af forbrugerholdninger, oplysningskampanjer om fødevarerikkerhed, forbrugerundervisningsaktiviteter, aktioner vedrørende indførelsen af Euroen, og aktioner til overvågning af håndhævelsen af forbrugernes rettigheder. Endelig nævnes aktioner til lettelse af domstolsadgang og af adgangen til udenretslig bistand samt etablering og støtte til nettet af europæiske forbrugercentre, der blev udført i samarbejde med medlemslandene.

Knap 10 % af de samlede forpligtelser blev anvendt til finansiel støtte til europæiske forbrugerorganisationer. Ressourcerne har været koncentreret på de organisationer, hvis hovedformål er at forsvare forbrugernes interesser på fællesskabsplan. Ifølge beretningen har de praktiske erfaringer vist, at en yderligere præcisering af kriterierne for sådanne organisationers uafhængighed og rolle med hensyn til at repræsentere forbrugernes interesser vil være nyttig.

Det mindst effektive instrument har, ifølge beretningen, vist sig at være samfinansiering af specifikke projekter til fordel for forbrugerinteresser i medlemslandene. Evaluerings- og tilblivelsesprocessen samt overvågning og gennemførelse krævede investeringer i administration, som ikke stod i forhold til effekten af de støttede projekter.

Ifølge beretningen ville direkte støtte til nationale organisationer være i modstrid med nærhedsprincippet. Finansiel støtte til nationale organisati-

oners driftsomkostninger bør ifølge beretningen derfor forblive et nationalt anliggende.

Kommissionen kan derimod yde bidrag til nationale forbrugerorganisationer gennem sine direkte aktioner, fx ved uddannelsesprogrammer, ligesom den kan tilskynde medlemslandene til at fremme udvekslingen af bedste praksis. En udvikling af en formel ramme for administrativt samarbejde vil endvidere kunne bane vejen for fællesfinansierede initiativer til gavn for forbrugere.

2. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

3. Nærheds- og proportionalitets princippet

Af forslaget fremgår, at rammen bør danne grundlag for fællesskabsaktioner, der iværksættes i overensstemmelse med nærhedsprincippet til støtte af og opbygning af kapaciteten i organisationer og instanser, der arbejder i forbrugernes interesse på fællesskabsplan eller nationalt plan. Rammen bør danne udgangspunkt for aktioner, der iværksættes af Kommissionen og en eller flere medlemsstater i fællesskab med henblik på opfyldelsen af målsætningerne for forbrugerpolitikken.

Forslaget skønnes at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Gældende dansk ret

Lovgivningen på forbrugerbeskyttelsesområdet omfatter i dag blandt andet markedsføringsloven, betalingsmiddeloven, prismærkningsloven, produktikkerhedsloven, lov om Forbrugerklagenævnet og lov om Forbrugerinformation, der varetages af Forbrugerstyrelsen, samt fødevarelovgivningen, der varetages af Fødevareministeriet. Hertil kommer en omfattende særlovgivning samt almindelige civile retlige regler, herunder kreditaftaleloven, lov om pakkerejser samt lov om forbrugeraftaler, der giver brugsret til fast ejendom på timesharebasis.

5. Høring

Forslaget vil blive sendt i høring i EF-Specialudvalget vedrørende forbrugerbeskyttelse. Når de indkomne høringssvar foreligger, vil et høringsnotat blive fremsendt til Europaudvalget.

6. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen samfundsøkonomiske konsekvenser.